

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3^ο ΘΕΜΑ

Οι μαθητές/-τριες ενθαρρύνονται, μέσω των ερωτημάτων, σε μια κριτική προσέγγιση των πηγών και στη διατύπωση του δικού τους ιστορικά τεκμηριωμένου λόγου.

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική μελέτη του ιστορικού παραθέματος και της ιστορικής αφήγησης, να αναφερθούν στα αποτελέσματα της θεματικής οργάνωσης στο αμυντικό σύστημα και την κοινωνική οργάνωση κατά τη μεσοβυζαντινή περίοδο, αξιοποιώντας ενδεικτικά τις εξής αναφορές:

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ 1**:

- «Με το θεσμό των θεμάτων δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυρού εντόπιου στρατού, πράγμα που απάλλαξε την αυτοκρατορία από τη δαπανηρή στρατολόγηση αλλοδαπών μισθοφόρων, που δεν ήταν πάντα ούτε αφοσιωμένοι ούτε επαρκείς»
- «Με τον τρόπο αυτό αυξήθηκαν οι βυζαντινές στρατιωτικές δυνάμεις στα πλαίσια ενός νέου υγιέστερου στρατιωτικού και διοικητικού συστήματος, που ήταν απαλλαγμένο από τις αδυναμίες και τα προβλήματα ασφαλείας, αυτά που συνόδευαν το παλαιό σύστημα στρατολογήσεως μισθοφόρων.

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού εγχειριδίου [Κεφάλαιο 1, 2. Η βασιλεία του Ηρακλείου (610-641). Αποφασιστικοί αγώνες και μεταρρυθμίσεις, β. Εσωτερική αναδιοργάνωση], μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα: «[...] Τα νέα διοικητικά μέτρα είχαν σημαντικές συνέπειες για το αμυντικό σύστημα ... σε εύρωστες και ομοιογενείς κοινότητες χωρίων [...]».

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση του ιστορικού παραθέματος και την ιστορική αφήγηση, να επισημάνουν τα στοιχεία που καταδεικνύουν τον εξελληνισμό του βυζαντινού κράτους, αξιοποιώντας ενδεικτικά τις εξής αναφορές:

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ 2:**

- «εγκατέλειψαν την προγονική τους λατινική, υιοθετώντας την ελληνική γλώσσα»
- «Γιατί (παλιότερα) ονόμαζαν τους χιλίαρχους λογγίνους και τους εκατόνταρχους κεντουρίωνες και τους τωρινούς στρατηγούς κόμητες»
- «Αλλά και η ονομασία θέμα είναι ελληνική και όχι ρωμαϊκή και προέρχεται από τη θέση»

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού εγχειριδίου [Κεφάλαιο 1, 2. Η βασιλεία του Ηρακλείου (610-641). Αποφασιστικοί αγώνες και μεταρρυθμίσεις, γ. Εξελληνισμός του κράτους] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα: «[...] Μετά το 630 το Βυζαντινό κράτος ... εγκαταλείποντας τους παλαιούς ρωμαϊκούς τίτλους *imperator Romanorum* (αυτοκράτωρ Ρωμαίων), *caesar* (καίσαρας) και *augustus* (αύγουστος) [...]».

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση ιστορικού παραθέματος και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να αναφέρεται στα στοιχεία εκείνα που καταδεικνύουν τον εξελληνισμό του βυζαντινού κράτους κατά τη μεσοβυζαντινή εποχή.